

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1909. július 29.

167. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A szlavóniai magyarság.

A Julián-egyesület két évi jelentése.

A Horvát-Szlavonországban élő magyarság nemzeti gondozására alakult Julián-egyesület most adta ki 1908 és 1909. évi működéséről szóló jelentését. A jelentésben gróf Széchenyi Béla, elnök, számol be igen érdekesen és kimerítően a szlavóniai magyarság helyzetéről. A jelentés adatai hatalmas kontúrját adják meg annak a szép nemzeti munkának, amelyet a Julián-egyesület Szlavóniában élő magyar testvéreink közt végez. A jelentésből közöljük a következőket:

A magyarságnak a Dunán és a Dráván való átvándorlása a hetvenes évek elején indult meg. 1880-ban még csak 41,417 magyart számláltak meg a társországok területén. Az 1890. évi népszámlálás már 68,794 magyart talált. 1900-ban pedig 90,180 magyart irtak össze a horvát népszámlálók. A folyó évtizedben a magyarság szaporodása még a horvát lelkesek any. könyvi adatai szerint is rendkívül kedvezően alakult. Ugy hogy a természetes szaporodás betudásával 1907 végén a Horvát-Szlavonországokban élő magyarság 102,844 lelket tett. Pedig a horvát statisztika alapulvételével megállapított e számban az 1900 óta folyt bevándorlás nincs figyelembe véve, melynek adatai szerint Magyarországból a társországokba átvándorolt 1905-ben 1924, 1906-ban 2621 és 1907-ben 2633 magyar. A vége felé közeledő jelen évtized természetes szaporodásának és bevándorlásának tekintetbe vételével és a társországokbeli magyarság a horvát adatok szerint 1910-ben 130,000 főre rugna. Még szembeszökőbb a magyar faj állandó és erős térfoglalása, ha nem az abszolút, hanem a viszonylagos számokat nézzük és nem mindkét társországra, hanem csak Szlavóniára tekintünk. Itt a magyarság 1880-ban 5.7 százalékát, 1890-ben 7.4 százalékát, 1900-ban pedig 8.3 százalékát tette az összes népességnek. A folyó évtized öt első esztendejének természetes szaporodásából meg már 13.6 százalék esett fajunkra. Pedig e számban a bevándorlás következtében beállott növekedés még nem is foglaltatik.

A szlavóniai magyarság és a németiség hatalmas előrenyomulása természetesen kedvezőtlenül befolyásolta a horvát elem helyzetét. Egész Szlavóniában az 1900 évi horvát népszámlálás szerint mindössze csak 336.669 horvát élt, Slavónia népességének 39.7 százaléka, ami bizony gyenge kisebbség és igen kedvezőtlen számarány. Különösen ha figyelembe vesszük, hogy a horvátság Szlavóniában az uralkodó faj szerepét játsza. A magyarság az anyaország lakosságának 1900-ban 51.4 százalékát tette és a nemzetiségi túlzók szupremáciának létjogosultságát mégis kétségbe vonják.

Pedig a mi uralmunk a számbeli többségen kívül még évezredek történeti jögon is sarkal-

lik. És Szlavóniában az az alig 40 százaléknyi horvátság, vagyis egy kisebbség hatalmát a többi nemzetiséggel szemben ugyancsak erőlesen érezteti és ezen eljárásnak jogosultságát minden kétségen felül állónak tartja. A szlavóniai horvátság csekély számának politikai jelentőségét még növeli az is, hogy e nép számaránya a három szlovén vármegyében folyvást romlik.

1880-ban az összes népességnek még 44 százalékát tette. 1890-ig már lehanyatlott 40.6 százalékra, 1900-ig pedig visszaesett 39.7 százalékra. Egyenesen lesújtók azonban horvát szempontból 1900 óta a természetes népszaporodás adatai. A szlavóniai horvátságra ugyanis az összes természetes szaporodásból 1901-től 1905-ig évente átlag csupán 27.3 százalék esett, sőt 1905-ben e percent csak 19.9 volt. A horvátság számaránya ekként attól az időtől fogva, hogy nemzetiségi adataink vannak, folyvást romlik s így a szlavóniai horvátság pár évtized alatt a többi ottani nemzetiséghez viszonyítva elég jelentéktelen néptöredékké zsugorodik össze.

És a magyar véreink helyzete Szlavóniában épen azért igen komoly, mert a horvát sovíniszták a nemzeti erő hanyatlását erőszakoskodással, az elnyomatás fokozásával akarják pótolni s ez az, ami a szlavóniai nemzetiségi viszonyokat egyenesen türethetlenné teszi. Aki magánháznál pár magyar gazdával a magyarság helyzetéről beszélget, az már titkos népgyűlést tart. Aki a falvakban szerteszórt magyarságot meglátogatja, az politikai ágens, kinek minden lépését éber figyelemmel kell kíséreni. Még örvendjen, ha nyomban el nem toloncolják.

Aki tiszta magyar falvak számára magyar elemi iskolát kér, az nem a nemzetiségi szabadság egyik elemi követelményét akarja megvalósítani, hanem messzemenő és vakmerő követelésekkel áll elő, mely a horvát nemzeti önéreztet mélyen sérti. A szlavóniai katolikus templomokban magyar szent beszédre, magyar egyházi énekekről szó sem lehet. A községházán a magyar beadványt el sem fogadják, a magyarral anyanyelvén szóba sem állanak.

A magyar földműves gazda a közlegelők és erdők hasznélvezetében részt nem vehet. Hiszen csak jött-ment népség, aféle betolakodott idegen, kinek joga semmire sincs. Örvendjen, ha ki nem kergetik. Különben pedig hallgasson, mert még le is csukják, ha feleselni talál. Még csak az kellene, hogy községi vagy épen országgyűlési választói jogot nyerjen.

Valójában nincs egész Európában egyetlen leigázott nép, nincs egyetlen néptörzs, a mely olyan szegényletes helyzetben szynlódik, mint a magyarság a magyar szent korona ama két országában.

Ezt a sanyargatott, de életerős népet akarja Julián-egyesületünk fajunknak megmenteni. E munka rendkívül nehéz. Hiszen a horvát sovíniszták a magyar parasztot csupán azért mert Szlavóniában merészel élni, vadul támadják. Elképzelhető tehát, hogy minő szilaj és szenvedélyes rohamot intéznek az ellen a védő kar ellen, melyet véreink felé kinyújtottak. Eleinte még némileg zavarba ejtette ellenfeleinket az a lojális álláspontunk, hogy a horvát és szerb gyermekeket iskoláinkba nem vesszük fel.

A Julián-iskolát magyarok magyarok számára állították, amelyekben legfőképpen még a derék sváb hazafi gyermeke nyer vendégszerető befogadást. Es is, amikor csak lehet, saját német anyanyelvén is nyer oktatást. Tehát horvátot és szerbet a Julián-iskolába nem engedünk beírni.

Hisz a szlavóniai horvátság és szerbség magyarosítása oktan és jogtalan vállalkozás lenne. Lojalitásunk azonban a horvát túlzókat nem nyugtatja meg. Konokságukban a „magyarosítás“ szónok új értelmét fedezték fel. A horvát sovíniszták szótára szerint ugyanis a magyarosításnak nem az az értelme, hogy valaki olyat, kinem magyar, magyarrá igyekszik tenni, hanem szerintük a magyarosítás azt jelenti, hogy a magyart nem lehet többé könnyű szerrel elhorvátosítani. Így esik meg azután, hogy valahányszor egy-egy Julián iskola megnyílik, amelybe egyetlen horvát vagy szerb gyermek sem jár, a horvát lapok hasáboakat irnak a magyarosítás ellen.

A nap-nap után megjelenő cikkeknek utóljára még a jóhiszemű komoly horvát is felül. De e túlzó horvátoknak, sajnos felült még a magyar közvélemény egy jórésze is, mely nem is sejtve, hogy a három szlavon vármegyében mennyi magyar él és horvátosodik, a rezolucionista sajtónak elhitte, hogy a Julián-egyesület a horvátokat és szerbket akarja magyarosítani, ami valóban badar vállalkozás lenne.

A ravasz taktikával azonban csak ideig-óráig lehet boldogulni. Utóvégre az igazságnak még napjainkban is van némi ereje. A magyar társadalom már átlátott a szítán s reméljük, hogy akciónknak merőben defenzív természetét előbb-utóbb a horvátok is felfogják ismerni s akkor nem fognak többé akadályokat gördíteni az ellen, hogy magyar szülők gyermekeiket magyar iskolába járassák.

UJDONSÁGOK.

— Változás a rendőrbíróságon. Mint értesülünk Vio Ferenc dr. podeszta a rendőrbíróság vezetésével Dorcich József ujonnan kinevezett fogalmazó gyakornokot, Biasi Miklós dr. rendőrfőkapitány helyettes a rendőrbíróság eddigi vezetőjét pedig az iparügyi osztály vezetésével bizta meg.

— **A nagyszerb pör.** Zágrábi tudósítónk jelenti: A nagyszerb felségárulók bűnpörének mai tárgyalása azzal kezdődött, hogy Nasztics Györgye tanu reflektált Friedjung dr.-nak a N. Fr. Pr.-ben közölt nyilatkozatára.

Ezután Popovics dr. védő folytatta kéréseit a tanuhoz, amiknek során néhány elmentmondást állapított meg. Szóba került Pribicevics Valérián vádlottnak a nagyszerb mozgalomban betöltött szerepe. Majd a védő a tanutól a „Finale” egyes adatainak jelentőségét tudakolta. Nasztics megerősítette többek között azt, hogy Banjani tagja volt a belgrádi forradalmár szövetségnek.

Azután a cettinjei pörről folyt a szó. Popovics dr. védő kijelentette, hogy Naszticsot ehhez a pörhöz valósággal szerződötték, amit tanukkal is tud bizonyítani.

— Mivel biztosít engem a védő ur afelelől, — vágott vissza Nasztics — hogy ezek a tanuk számbavehetők? Egyébként addig nem vagyok hajlandó tovább beszélni, amíg el nem távolítják a gyorsírókat.

Éles, hosszú vita keletkezett ebből. Beavatkozott a két Pribicevics vádlott is. Pribicevics Valérián például azt kiáltotta közre, hogy Nasztics minden tárgyalás gyorsírói jegyzőkönyvéről korrekturát kap.

Az elnök fegyelmi eljárással fenyegette a vádlottakat, ha nem tartózkodnak a közbekiáltásoktól.

Podunavác vádlott ezt kiáltotta Nasztics felé:

— „Te áruló, hazug!”

Az elnök kivetette a teremből Podunavácot és szünetet rendelt el. Szünet után az elnök kijelentette, hogy Pribicevics Valérián vádja alaptalan, mert a gyorsírói jegyzőkönyveket egy törvényszéki tisztviselő nézi át aki lelkiismeretesen végzi a dolgát. Kihirdette továbbá az elnök, hogy Podunavác vádlottat a bíróság huszonnégy órai éhezéssel és kemény fekvőhelylyel szigorított sötétzárkára ítélte.

A délelőtti tárgyalás még hátralevő idejében Popovics dr. védő a forradalmi statutumra vonatkozólag intézett kérdéseket Naszticshoz.

— **Az idej ujoncok bevonulása.** Bécsből jelentik: A császári és királyi hadsereg július 28-án megjelenő Rendeleti Közlönye a közös hadügyminisztérium rendeletét közli, amely szerint az idén besorozott ujoncoknak október 7-én, a póttartalékosoknak október 5-én kell bevonulniuk.

Ugyane Rendeleti Közlönyben fog megjelenni a harmadéves katonák szabadságolására vonatkozó rendelkezés is, valamint az egész és félszabad kincstári helyek adományozása a katonai képzőintézetekben, fő- és alreáliskolákban, a Terézianumban és a műszaki katonai akadémiában, a soproni és bécshernaisi katonatiszti leánynevelő-intézetekben, valamint a katonatiszti fiúárvevelő-intézetben.

— **Letartóztatott banktisztviselő.** Az éjféli utáni órákban egy hat tagú társaság vidám éneklés és hangos automobil túlközléssel gépkocsin rohant végig a város főbb utcáin. A békésen alvó emberek a nagy zajra felébredve az ablakhoz siettek, hogy a lárma okát megtudják. Mikor észrevették, hogy az éjjeli nyugalmaikat egy mulatótársaság zavarta meg, rendőrré kiabáltak s elégedetlenségüknek hangosan kifejezést adtak, hogy ilyen éjjeli csendháborítás is lehetséges. A nagy lárma Ljubich és Rak detektívek siettek elő s a társaság tagjait névszerint Fonda Renato 29 éves fiumei banktisztviselőt, Ossoinack Henrik szusáki, Sterk János, Sterk András, Barbier József, Valencich Gyula fiumei tisztviselőket a rendőrségre kísérték. A jegyzőkönyv felvétele közben Fonda a rendőrségen tiszteletlenül viselkedett a hatósági közegekkel szemben, sőt Ladesich és Rak rendőröket többször meg is ütötte. Minthogy durva bánásmódjával figyelmeztetés ellenére sem hagyott fel, Fondát a rendőrség letartóztatta s csak ma délelőtt tíz óraker helyezték szabadlábra. Minthogy Ormai rendőrtiszt a hatóság elleni erőszak miatt nem tartotta a rendőrséget illetékesnek, hogy ezen ügyben eljárjon, az iratokat 11,655 száma alatt áttette az ügyészséghez.

A rendőrség erélyes fellépése a közönség körében megnyugvást keltett mert beigazolódott, hogy Derencin Xavér rendőrfőkapitány, mióta a rendőrséget vezeti, minden érdek kizárásával a közbiztonságot és a polgárság nyugalmaát igyekszik megvédelmezni.

— **Megszökött a felesége hozományával.** A rendőrség ma távirati megkeresést kapott a bécsi rendőrségtől, hogy Hajek Adolf Sándor 28 éves bécsi könyvelő fiatal feleségének százezer koronás hozományát elsikkasztva, megszökött negyvenhárom éves szeretőjével. A megkeresés szerint Hajek magyarul, németül és angolul beszél. A rendőrség keresi a furcsa izlésű sikkasztót.

— **Elvesztett óra és pénztárca.** Zambelli Antonietta ma bejelentette a rendőrségen, hogy a Fiumara közelében elvesztette óráját az aranylánccal együtt. — Schlesinger Mária pedig a halcsarnok közelében pénztárcáját veszítette el, amelyben öt darab tíz koronás bankjegy és tíz korona értékű aprópénz volt. Mindkét károsult a rendőrség útján kéri a becsületes megtalálót, hogy az órát és tárcát a rendőrségnek adja át.

— **Botrány a Pannónia gőzösön.** A rendőrség ma Schannon Vilmos 25, Doherty Dániel 32, Mana Alfréd 23 éves angolországi fűtőket, kik, mint már megírtuk, a Pannónia kivándorlási hajón részeg fővel nagy botrányt csináltak s az egyik rendőrt megverték, ma négy napi elzárásra ítélte. Az angol konzulátus pedig irásban arra kérte a rendőrséget, hogy a három fűtőt büntetésének kitöltése után, a konzulátus költségén továbbra is tartsák őrizet alatt. Mr. Baar, a Cunard igazgatója ugyanis, aki július 28-ikán érkezett vissza Fiuméba, a három fűtőt az augusztus 7-ikén induló Carpathia gőzessel akarja elszállíttatni, hogy a társaság más hajóján, amely nem jön Fiuméba, tegyenek szolgálatot.

— **Betörés az ügyészségen.** Lapunk zártakor azt a feltűnést keltő hírt kaptuk, hogy ma éjjel betörték a helybeli ügyészség hivatali helyiségébe. A Wertheim kasszát felfeszítették s abból nagyobb összeg pénzt raboltak el. A betörést egy rab követte el, aki a börtönből eddig ismeretlen módon kiszabadult s a betörés után megszökött. A vizsgálatot nagy titokban megindították.

Az idő rövidsége miatt a hír valóságáról nincs időnk meggyőződést szerezni.

Utólag értesülünk, hogy a rablást Molnár Ferenc 23 éves rab követte el, aki a budapesti törvényszék által reá mért négy éves büntetését Fiumében tölti ki s mint írunk az ügyészség irodájában volt alkalmazva. A rablást úgy követte el, hogy a Wertheim kassa kulcsát ellopta s a pénzszekrényt alkalmas pillanatban kinyitotta, az ott talált pénzt magához vette a megszökött.

— **Megégett gyermek.** A Tersatto egyik házában lakó Kattmar nevű család másfél éves Mária nevű gyermeke tegnapelőtt este az alacsony tűzhely fölé hajolt, ruhája tüzet fogott s a kislány súlyos égési sebeket szenvedett. A kórházba szállították.

— **Aki maga gyógyítja sebeit.** Tegnap reggel a kórházban megjelent Varghein János castuai illetőségű 22 éves munkás, aki a szolgálatot tevő orvosnak elmondotta, hogy bal karján nagy fájdalmakat érez. Az orvos megvizsgálta a fiatal ember harját és azt találta, hogy a seb erősen gyulladt állapotban van s azonkívül pedig vérmérgezési tüneteket is talált. A fiatal ember elmondta, hogy a napokban munkája közben bal karján megsebesült s e sebet ő maga kütözte be. Varghent a kórházban ápolják. Állapota súlyos.

— **Merénylő suhanc.** Ma délután félkét óraker az Osztrák Lloyd hajóstársaság mólójánál horgonyzó „Pelikan” torpedóvezérhajónál, mikor a Jellasich katonákat behajózták,

hogy Pólába szállítsák őket, a hajóraszállást nagy tömeg nézte. A nézők közül egy Superina Ede nevű 18 éves fiumei fiatal ember is volt, aki egy embert keresett a tömeg között. Amint megtalálta az illetőt, névszerint Stecich Lipót 27 éves napszámot, hirtelen előrántotta zsebkését s a gyanútlanul álló ember hátába szurta markolatig. A fiatal suhanc erre futásnak eredt, de a szabadkikötőnek a Zichy móló felől felől levő kijáratánál elfogták. A súlyosan megsebesített embert a kórházba szállították. A merénylőt letartóztatták. A késelés oka állítólag az volt, hogy Stecich tegnap pofon ütötte Superinát.

— **Letartóztatott szélhámosnő.** A rendőrség tegnap reggel, mint jelentettük, letartóztatta Milicevic Dea 21 éves siklósi illetőségű szélhámosnőt. A rendőrség a vizsgálat során eddig megállapította, hogy a szélhámosnő atyja nyugalmazott tábornok, férje pedig közös hadseregbeli kapitány. A nyomozást folytatják s a vizsgálat befejezéséig Milicevic a rendőrség börtönében marad.

A zágrábi rendőrség most érkezett távirata szerint a szélhámosnőt Milicevic Annának hívják s Zágrábból erkölcsstelen életmódja miatt kitöltötték.

Távirat ◀ Telefon.

Szterényi Brassóban.

BRASSÓ, jul. 28. Szterényi József kereskedelmi államtitkár ma reggel Brassóba érkezett. Az államtitkárt a pályaudvaron nagyszámu küldöttség élén a polgármester fogadta. A polgármester üdvözlő beszédére válaszolva Szterényi megköszönte a szives fogadtatást s kijelentette, hogy mindaz, ami választóit érdekli, holnapi beszámolójában fogja elmondani. Ezután hosszú kocsisor kíséretében szállására hajtatott. A vasuti utazás közben Szterényit bal eset is érte. Brassó közelében ugyanis a gyorsvonat ékező kocsija kigyuladt s csakhamar lángba borult. A tüzet azonban idejekorán észrevették, megállították a gyorsvonatot s a tüzet eloltották. A gyorsvonat a kellemetlen incidens miatt negyedórás késéssel érkezett Brassóba.

Felrobbant benzin.

BUDAPEST, jul. 28. A rákosi rendezőpályaudvaron egyik teherkocsin egy benzinnel telt hordó felrobbant és három kocsit lángborított. Mindhárom kocsi elégett s több vasuti alkalmazott súlyos égési sebeket szenvedett. A tűz a pályaudvar épületeit is fenyegette, a tüzet azonban sikerült lokalizálni.

Hajószerencsétlenség a Dunán.

ORSOVA, jul. 28. A Dunagőzhajózási társaság István nevű teherszállító gőzöse ma reggel összeütközött egy komppal, amelyen tizenhat vásáros volt. A komp felborult s ötven a vízbe fulladtak. A többieket sikerült megmenteni.

Magyar feministák

mozgalma.

BUDAPEST, jul. 28. A budapesti feministák ma plakátokat ragasztottak ki, amelyekben követelik, hogy az általános választói jogot a nőkre is terjesszék ki. Követelésüket azzal támogatják, hogy helyzetük sokkal kedvezőbb lesz, ha idejüket nem kell üres időfecsérléssel eltölteni. Együttal felhívják a figyelmet az augusztus elsején tartandó feminista gyűlésre.

Garai Manót ismét elítélték.

BUDAPEST, jul. 28. A budapesti büntető törvényszék ma Garai Manó zughirlapíró tiszorolási kísérletért négy hónapi fogházra ítélte. Garai sirva könyörgött, hogy helyezték szá-

badlára, mivel a fogház kitűnő iskola volt neki s minden büneért már megvezeklett. Védője is kérte a szabadlábra helyezést, a törvényszék azonban a kérelmet elutasította.

Leharapta az ellenfele ajkát.

ARAD, jul. 28. Az Arad melletti Kapruca községben Todorescu Vazul földműves összeveszett Polgár János kisbirtokossal. A verekedés hevében Polgár leharapta ellenfele alsó ajkát s lenyelte. Todorescu állapota életveszélyes.

Latham újabb kudarca.

PÁRIS, jul. 28. Latham léghajós, ki nemrégén a La Manche csatorna átrepülésében kudarcot vallott tegnap ismét megkísérelte, hogy „Antoinette VII” nevű repülőgéppel átkeljen a csatornán. Már reggel 6 óra előtt felszereltette és kipróbálta repülőgépét, a próbaeszállásnál azonban a repülőgép erősen nekiment a földnek úgy, hogy hajtócsavarja elferdült s a gép több helyen megrongálódott.

A repülőgép megjavítása után Latham este 5 óra 47 perckor át akart repülni a csatornán. Latham először két kört irt le a levegőben a sangettei sziklák fölött azután a nép ünneplése között a csatornának repült. Nyolc percig még látható volt, de azután eltűnt a nézők szemei elől. Háromnegyed hétkor távirat érkezett Dowerből, melyben jelentették, hogy Latham 6 óra 13 perckor a doweri kikötőtől 500 méternyire a tengerbe zuhant repülőgéppel. Egy másik távirat szerint Latham nem sebesült meg. A légi utat a tenger fölött tehát csak 26 percig tartott, amiből az következik, hogy aeroplanja gyorsabban repül mint Blerioté, aki már átrepülte a csatornát. Latham elkeseredett az újabb kudarc miatt, minthogy csak két mértföld választotta már el Dowerától, de nem csüggedt el mert valószínűleg még egyszer megkísérelti a csatorna átrepülését.

Görög zászló Krétában.

CANEA, jul. 28. A caneai kikötő bejáratánál levő erődre tegnap tüzték ki a görög zászlót azon helyre, hol eddig a krétai zászló lobogott a pártfogó hatalmak zászlóival. Ugyanez történt Kréta hasonnevű fővárosában is, melyet az angolok szálltak volt meg. Az állomásozó hadihajók Sudába tértek.

A cár látogatása.

BERLIN, jul. 28. Ma délelőtt várják Heemelsmarktba a cári párt. Az orosz flotta nem jön be a kikötőbe, hanem egyenesen Kielbe megy, csak a Standard jacht fog bevezetni. Két teljes napig marad a cár a kastélyban, aztán visszatér a Standardra és csütörtökön reggel fog átkelni a csatornán. Henrik herceg elkíséri a cárt Franciaországba és Angliába.

KIEL, jul. 28. A szociáldemokrata párt tiltakozó gyűlést hívott össze a cár látogatása ellen. A gyűlésen Leibknecht fog szónokolni.

KIEL, jul. 28. Reggel 5 órakor jelezték a cári jacht közeledését s a kikötőben horgonyzó hadihajók ágyui megdördültek. Még mielőtt a Standard látható lett voina, a kikötőbe érkezett Henrig herceg és neje és a hesszeni nagyhercegnő.

A lapoknak az a jelentése, hogy Henrik herceg és felesége, aki huga a cárnénak, Angliába is elkíséri a cári párt, téves.

Évi járadék a sahnak.

TEHERÁN, jul. 28. A Reuter-ügynökség úgy értesül, hogy a kormány kész a trónjától megfosztott szultánnak 5000 font sterling évi járadékot adni oly feltétellel, hogy az országot azonnal hagyja el.

BERLIN, jul. 28. A Lokalanzeigernek jelentik, hogy a volt sah elutazásának időpontja még nincs megállapítva, mert az új kormány még nem rendezte a lemondott sah nyugdíjának ügyét. Egyelőre letettek arról a tervről, hogy Mohamed Ali Kalugába költözködjék át.

Foglalás

a volt szerb trónörökös ellen.

BERLIN, jul. 28. Belgrádból jelentik a Deutsches Tageszeitungnak: egy francia bankház megbízást adott egy szerb ügyvédnek, hogy eszközöljön foglalást György herceg vagyona. Ettől az eljárástól reméli a francia bank, hogy Péter király kifizeti fiának adósságait, amelyek 700.000 márkára rugnak.

„A Tengerpart” előfizetési ára:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „
Egy óra 2 „
Egyes szám ára 6 fillér.

„A TENGERPART”

szerkesztősége és kiadóhivatala.
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Gyümölcseladás!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a nagyvásárcsarnok mellett holnap, e hó 29-én igen szép

fontos almák és kajszi barackok

fognak jutányos áron eladatni.

Tisztelettel **TERJÉKNÉ.**

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikái intézet. — Fürdőkabinók a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — **Grand Hotel des Bains Hotel Villa Regina** — **Grand Hotel Lido. Villák. Parkok. Automobilok.**

Lido-Velence. Új nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, **Calle Vallaresso**

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a

művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett

Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Büchler L. Abbazia

(a Stefania szállóval szemben)

Férfidivat különlegességek a legelőkelőbb uri közönség számára.

Magyar cég!

Szabott árak!

Naponta frissen

vágott sertésus.

Saját olvasztásu kitűnő disznósir és minden hentesáru

legjobb minőségben olcsó árakban

Szathmáry György

hentes üzletében kaphatók.

Vicolo della Germania 1. sz.

Telefon 987.

Fontos ujtás!!

Számos család régi óhaja teljesül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch

szállító cég
(Via Alessandrina Jelciuh-ház)

uj vállalata, mely a világhírű

Kőbányai Polgári Serfőző r. t.

palacksőreit mindenkinek lakásába költségmentesen szállítja.

Árusítja:

a világos márciusi sört,
a kőbányai barátsört és a serfőzde nek különleges, a leghiresebb orvos tanároktól ajánlott gyártmányát a

„Szent István” védjegyű Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghaladó mennyiségben, a nap bármely szakában, gyorsan és gondosan teljesíttetnek.

Dijmentes házhoz szállítás!

Kicsinybeni eladás a Via Alessandrina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen töltött palacksörök.

Fontos ujtás!!

Augusztus 1-ére kiadó

egy csinosan butorozott szoba, valamiut egy üres szoba konyhával. Via Ciotta 8. sz. II. em.

3 világos szoba

a város központjában fiatal embereknek esetleg családnak is kivánságra ellátással együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

A serfőzde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

A serfőzde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

FILIPPOVICH EDE
Uri és női fodrász terme

Fiume, Deák-korzó 30. szám
külön női teremmel, hol fejmosás vil-
lanyos készülékekkel, hajfestés, manicure,
pedicure és mindennemű haj- és fésülési
munka kifogástalan jó és gyors kivitelben
végeztetik.

Előkelő uri fodrász terem.

Átköltözés

1909 augusztus 1-étől
Standut Oel Company

irodája Fiume

Via Riva 2. sz. I. emeleten van.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
toilette-cikkek és szépitőszerek stb. stb.
Egy elegánsan butorozott

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és
Adamich utca sarkán, (az Adria palotá-
val szemben).

Gróf Pejacsevics féle teavaj
kizárólagos elárúsítása.

mindenkor frissen.

Tej, tejjöl, turó és vaj és Tiszta akácméz
nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos : Pesaro Vittorio

Egészen új műsor

Romana Jone olasz énekesnő, Wiener
Lilly bécsi szubrett, Jolly Juliette horvát-német
szubrett, Gina de Lery nemzetközi táncosnő,
Giustino Minervini érdekes műsorával, Troupe
Aartakoffs orosz ének- és táncszóport, André
Anny nemzetk. táncosnő, Martens Anny angol
énekesnő s táncosnő, Les Minervini olasz duett.

Karmester : Rendező :
Virgilio Virgili Venutti Nino.
Kezdeté este 9 órakor. Uj műsor.

Belépti díj 1 kor.

Nagy látványosság.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel
azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhi-
vatalában Vico del Ospedale Casa
Wurzer I. em.

Elutazás miatt

egy szoba és konyha butor ágyneművel
együtt eladó esetleg a lakással együtt.
Via Germania 33. III. em. 16.

Magyar korrepetitor

kerestetik, ki harmadik reált végzett
tanulót franciából és számtanból pót-
vizsgára előkészítene. Cim a kiadóban.

Magyar okleveles szülésznő,

ki horvátul és németül is beszél a n. é.
hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja
maga. Cim Borka Mihályné Fiume Via
Gisella 9. sz.

ifj. Latkovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

**Mindennemű fehérnemű- és divat-
árucikkek legolcsóbb forrása**

Zefiringek valódi színekben.

Legfinomabb és legdivatosabb nyakken-
dők. -- Fehér és színes gallérok és
kézelők. -- Sétapálcák. -- Valódi selyem-
ernyők. -- Bőr- és cérnafejek.

Fürdőruhák.

Magyar kiszolgálás!

A DREHER ANTAL-féle egyesült söngyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

roda : Urményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jégyár : Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládában érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kintő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS : minden jobb fű-
szer- és csermüge-üzletben.

Mindenkor friss csapolás :

Főképviselet : Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

Lido-Velence

Splendide szálló

Villa Principessa Giovanna

Tulajdonosok : FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, ujonnan épített szálló gyönyörű, csendes
fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére.

Nagy előcsarnok terraszok, villanyvilágítás, lift, köz-
ponti fűtés, dohányzó, biliárd, olvasó- és hölgyterem.
Külön lakásrészek fürdővel és toilette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások

családok részére igen mérsékelt áron.

Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.

Pilzeni és müncheni sör.

Megnyílt!

Megnyílt!

Az ujonnan átalakított
„Monte Verde“ vendégő
kérthelyisége. Kintő kiszolgálás. Finom
ételek és italok.
Naponta cigányzene.

A magyarok legkellemesebb szórakozó
helye.

A vendéglős.

**Első fiumei magyar
kárpitós és diszitő**

Fiume, Corsia Deák 38 és Via Ger-
mania 33.

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, gar-
niturák, matracok készen kaphatók

Vállal a legegyszerűbbtől a legmoder-
nebb berendezésig minden nemű kárpitós,
diszitő és angol börmunkát jutányos áron.

Szíves pártfogást kér **Garami József**
a budapesti Steinschneider udv. szálló-
cég volt munkavezetője.

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart“ immár hatodik évfolyamban jelenik meg és oly elterjedésnek örvend, a
milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART“ minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal : Vico del Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.